

Số: 1284/QĐ-BVTV-KH

Hà Nội, ngày 21 tháng 6 năm 2017

QUYẾT ĐỊNH

Công nhận "Sử dụng ong ký sinh (*Anagyrus lopeizi*) để quản lý rệp sáp bột hồng (*Phenacoccus manihoti*) hại sắn (*Manihot esculenta* Crantz)" là tiến bộ kỹ thuật mới

CỤC TRƯỞNG CỤC BẢO VỆ THỰC VẬT

Căn cứ Thông tư số 13/2015/TT-BNNPTNT ngày 23/5/2015 hướng dẫn trình tự, thủ tục công nhận tiến bộ kỹ thuật và công nghệ mới ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn;

Căn cứ Quyết định số 928/QĐ-BNN-TCCB ngày 24/3/2017 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT về việc Quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Cục Bảo vệ thực vật;

Căn cứ vào biên bản của Hội đồng tư vấn công nhận tiến bộ kỹ thuật công nghệ mới ngày 04/5/2017 về việc đánh giá công nhận tiến bộ kỹ thuật: "Sử dụng ong ký sinh (*Anagyrus lopeizi*) để quản lý rệp sáp bột hồng (*Phenacoccus manihoti*) hại sắn (*Manihot esculenta* Crantz)";

Căn cứ vào văn bản số 455/KHCN ngày 14/6/2017 của Vụ Khoa học công nghệ và Môi trường về việc cấp mã số tiến bộ kỹ thuật;

Theo đề nghị của Ban công nhận tiến bộ khoa học kỹ thuật Cục Bảo vệ thực vật,

QUYẾT ĐỊNH

Điều 1: Công nhận "Sử dụng ong ký sinh (*Anagyrus lopeizi*) để quản lý rệp sáp bột hồng (*Phenacoccus manihoti*) hại sắn (*Manihot esculenta* Crantz)" là tiến bộ kỹ thuật (TBKT). Mã hiệu: TBKT 01-55: 2017/BNNPTNT.

Điều 2: Trung tâm Bảo vệ thực vật phía Nam, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Tây Ninh; các tác giả: TS. Hồ Văn Chiến, ThS. Lê Quốc Cường, ThS. Đỗ Hồng Khanh, ThS. Đỗ Văn Ván, ThS. Lâm Thị Mỹ Nhung, KS. Huỳnh Thị Ngọc Diễm, KS. Nguyễn Minh Thư, KS. Nguyễn Thanh Truyền, KS. Nguyễn Văn Hồng, KS. Lê Thị Kiều Trang, KS. Phạm Hoài Nam, KS. Nguyễn Trần Quang Vũ, KS. Dương Minh Nhật, KS. Huỳnh Thị Ngọc Hương và CN. Trương Thị Kim Nhị; các đơn vị liên quan hướng dẫn, phổ biến tiến bộ kỹ thuật trên áp dụng trong sản xuất.

Điều 3: Cục Bảo vệ thực vật; Trung tâm Khuyến nông quốc gia; Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và Thủ trưởng các đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành quyết định này./.

Nơi nhận:

- Như điều 3;
- Vụ KHCN&MT, Bộ NN&PTNT (Báo cáo)
- Lưu VT- KH.

Hoàng Trung

SỬ DỤNG ONG KÝ SINH (*Anagyrus lopeizi*) ĐỂ QUẢN LÝ RỆP SÁP BỘT HỒNG (*Phenacoccus manihoti*) HẠI SẴN (*Manihot esculenta* Crantz)

(Ban hành kèm theo Quyết định số 1284/QĐ-BVTV của Cục trưởng Cục bảo vệ thực vật ngày 21/6/2017)

I. THÔNG TIN CHUNG

Tác giả: TS. Hồ Văn Chiến¹, ThS. Lê Quốc Cường¹, ThS. Đỗ Hồng Khanh³, ThS. Đỗ Văn Ván¹, ThS. Lâm Thị Mỹ Nương¹, KS. Huỳnh Thị Ngọc Diễm¹, KS. Nguyễn Minh Thư¹, KS. Nguyễn Thanh Truyền², KS. Nguyễn Văn Hồng², KS. Lê Thị Kiều Trang², KS. Phạm Hoài Nam², KS. Nguyễn Trần Quang Vũ², KS. Dương Minh Nhật², KS. Huỳnh Thị Ngọc Hương² và CN. Trương Thị Kim Nhị²

Địa chỉ tác giả: ¹Trung tâm Bảo vệ thực vật phía Nam;

²Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Tây Ninh

³Cục Bảo vệ thực vật

Địa chỉ liên hệ: Xã Long Định, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang

Điện thoại: 07373834768; Fax: 073 3834477

E-mail: bvtvnp.bvtv@mard.gov.vn

Nguồn gốc, xuất xứ: Quy trình là giải pháp kỹ thuật của Trung tâm Bảo vệ thực vật phía Nam và Chi cục Bảo vệ thực vật Tây Ninh, với sự hỗ trợ của Tổ chức FAO (năm 2013), đã nhân nuôi và phóng thích thành công ong ký sinh *Anagyrus lopeizi*, giúp nông dân trồng sắn tại các tỉnh Tây Ninh, Đồng Nai và Bà Rịa- Vũng Tàu quản lý rệp sáp bột hồng hiệu quả, bảo vệ môi trường bền vững.

Phạm vi áp dụng: Quy trình này áp dụng cho các vùng trồng sắn trong cả nước.

II. QUY TRÌNH SỬ DỤNG ONG KÝ SINH (*Anagyrus lopeizi*) ĐỂ QUẢN LÝ RỆP SÁP BỘT HỒNG (*Phenacoccus manihoti*) HẠI SẴN (*Manihot esculenta* Crantz)

2.1. Vật liệu và phương tiện

- Chậu nhựa có đường kính 30 cm, cao 40 cm.
- Hom giống (sắn), quả bí.
- Đất, tro (mùn), phân.
- Lồng lưới có kích thước 1 x 1 x 1 m, kệ, vải lưới.
- Tủ định ôn, máy định vị.
- Dụng cụ dùng để bắt ong, chai nhựa để trữ ong, mật ong, bông gòn, ...

2.2. Phương pháp thực hiện

Bước 1: Nhân nuôi rệp sáp bột hồng

Tiến hành trồng các hom sắn vào trong chậu có chuẩn bị sẵn đất trồng bên trong, mỗi chậu trồng 03 hom sắn. Khi cây sắn được 2 tháng tuổi, thu thập các ổ trứng của rệp sáp bột hồng ngoài đồng đem thả trên các lá sắn. Số lượng từ 5-8 ổ/ cây, ấu trùng mới nở sẽ di chuyển đến chồi non để sinh sống.

Trong trường hợp cây sắn héo hoặc chết, ấu trùng mới nở sẽ được chuyển sang cây sắn mới bằng cách đặt các lá sắn lên cây bị héo để bẫy các ấu trùng di chuyển sang, sau đó đem các lá có ấu trùng đặt lên cây sắn mới.

Sau 21 -25 ngày sẽ có được ấu trùng từ tuổi 3 đến trưởng thành.

Khi rệp sáp bột hồng trên cây chuyển sang tuổi 3, tiến hành nhân nuôi trên quả bí. Cách nhân nuôi trên quả bí như sau:

- Chọn các quả bí có màu xanh đậm (loại quả có da sần sùi sẽ rất thích hợp để nhân nuôi rệp sáp bột hồng). Rửa sạch các quả bí, để cho khô, sau đó xếp các quả bí lên kệ, số lượng từ 18 – 20 quả, kệ được đặt bên trong lồng lưới có kích thước 0,8 x 0,9 x 0,7 m, các lồng lưới được kê lên cao cách mặt đất khoảng 0,5 m.

- Cắt các lá sắn có rệp sáp bột hồng tuổi 3 đặt lên các quả bí, sau đó dùng một miếng vải tối màu che lại để rệp sáp bột hồng di chuyển sang các quả bí. Sau 3-5 ngày, rệp sáp bột hồng sẽ di chuyển hết và sống ổn định trên quả bí, chúng sẽ sinh trưởng phát triển và gia tăng quần thể.

Bước 2: Nhân nuôi ong ký sinh

Khi quan sát thấy quần thể rệp sáp bột hồng phủ 75% bề mặt của quả bí thì tiến hành cho ký sinh. Số lượng ong được thả vào lồng là 8 cặp ong/quả bí (tùy thuộc vào số lượng quả bí có trong lồng). Sau 15 - 21 ngày (tùy thuộc vào điều kiện nhiệt độ môi trường) sẽ thu được nguồn ong ký sinh mới.

Chuẩn bị dụng cụ chứa ong ký sinh:

- Dùng chai nhựa (có thể sử dụng chai nước suối đã qua sử dụng), phơi khô. Cắt một lỗ có kích thước khoảng 4 x 4 cm trên thân chai, sau đó cắt một miếng vải lưới có kích thước lớn hơn để dán vào để tạo độ thông thoáng.

- Cắt một miếng giấy xốp cỡ 3 x 3 cm thấm vào dung dịch mật ong đã pha loãng 5%, dán vào trong thành của chai nhựa để bổ sung thức ăn cho ong.

Dùng dụng cụ bắt ong để thu ong cho vào các chai nhựa chứa ong đã được chuẩn bị sẵn, mỗi chai nhựa loại 500ml có thể chứa được 500 cặp ong. Nếu chưa phóng thích ngay thì có thể trữ ong vào tủ định ôn ở nhiệt độ 15°C trong vòng 30 ngày.

Bước 3: Phóng thích ong ký sinh

Chọn ruộng sắn bị nhiễm rệp sáp bột hồng để phóng thích ong ký sinh.

Tiến hành điều tra, đánh giá hiện trạng ruộng sắn bị nhiễm rệp sáp bột hồng để xác định mức độ nhiễm rệp sáp bột hồng trước khi phóng thích.

Số lượng ong phóng thích: từ 300 - 1.000 cặp ong ký sinh/1 ha, tùy theo mức độ nhiễm rệp sáp bột hồng trên ruộng sắn. Cách phóng thích như sau:

- Chia ruộng sắn thành từng điểm nhỏ và phóng thích ong theo từng điểm trên ruộng.

- Phóng thích theo hướng gió để ong ký sinh thuận lợi phân bố và phát tán.

- Mở nắp chai đựng ong, vỗ nhẹ vào thành chai ong sẽ bay ra. Thả 4 - 5 cặp ong/ngọn sắn nhiễm rệp.

- *Lưu ý:* Không phóng thích ong khi trời đang mưa, sắp chuyển mưa hoặc nắng gắt. Phóng thích ong tốt nhất vào sáng sớm. Thông báo, vận động nông dân không phun thuốc hóa học, nhất là nhóm thuốc trừ sâu trong khu vực đã phóng thích ong ký sinh.